

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-2973/16-A

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Masarykova základní škola, Praha 9 - Újezd nad Lesy, Polesná 1690
Sídlo	Polesná 1690, 190 16 Praha 9 - Újezd nad Lesy
E-mail právnické osoby	masarykova@zspolesna.cz
IČ	47608579
Identifikátor	600040593
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Alena Sochůrková
Zřizovatel	Městská část Praha 21
Místa inspekční činnosti	Polesná 1690, 190 16 Praha 9 - Újezd nad Lesy Staroklánovická 230, 190 16 Praha 9 - Újezd nad Lesy
Termín inspekční činnosti	20. 9. 2016 – 23. 9. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich soulad s právními předpisy a s příslušným rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost na podnět podle § 174 odst. 6 školského zákona.

Charakteristika

Príspevková organizace vykonáva činnosť základnej školy (ďalej „škola“), školské družiny, školského klubu a školskej jedálne v dvoch samostatných objektoch. V budove Staroklánovická 230 sa vzdelávajú žiaci prvého až tretieho ročníku a v budove Polesná 1690 žiaci štvrtého a pátého ročníku a žiaci druhého stupňa. K termínu inspekcie škola zajišťovala výuku pre 978 žiakov, kapacita školy je naplnená na 89 %. Vzdelávanie je realizované podľa Školského vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie (ďalej „ŠVP“) s motom *Škola – dielňa ľudskosti*. Vzdelávanie zaisťuje 56 pedagógov, z ktorých je 14 vychovateľov v školskej družine a 14 asistentov pedagoga. V súčasnosti škola vzdeláva 57 žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami (ďalej „SVP“), 17 z nich integruje na základe individuálnych vzdelávacích plánov (ďalej „IVP“). Výuka anglického jazyka probíha už od 1. ročníku, na druhom stupni je jazykové vzdelávanie rozšírené o výuku v jazyce nemeckom a ruskom. Pri vzdelávaní škola dlhodobě využíva priaznivé podmienky pre výuku telesnej výchovy a pre športovné vyžitie žiakov. Škola sa orientuje na environmentálnu výchovu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (ďalej „ředitelka“) během svého ročního působení ve funkci zavedla funkční systém řízení, který umožňuje plnit reálné dlouhodobé i střednědobé cíle koncepce rozvoje školy. Ředitelka část svých pravomocí promyšleně rozdělila na své tři zástupce. Jasně a přehledně stanovila jejich dílčí povinnosti a úkoly. Zároveň vhodně delegovala část svých kompetencí na vedoucí metodických orgánů. Společně s ostatními vyučujícími sledují soulad probíraného učiva se ŠVP, v případě zjištěných nedostatků přijímají účinná opatření. Systematicky vyhodnocují práci se žáky se SVP, vzájemně konzultují využití učebních pomůcek a informačních technologií ve výuce. Rovněž aktivně spolupracují při tvorbě a analýze srovnávacích písemných prací z českého jazyka a matematiky. Účinnost zavedeného systému řízení zvyšuje pravidelná kontrolní činnost vedení školy, která zahrnuje rovněž četnou hospitační činnost. Zjištěné skutečnosti a závěry této činnosti se však pozitivně nepromítly do přijatých opatření, která by zvýšila kvalitu výuky. Nastavené mechanismy kontroly neodhalily rovněž dílčí formální nedostatky obsažené v ŠVP a ve školském řádu, které byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti a neměly vliv na kvalitu poskytovaného vzdělávání.

Personální podmínky umožňují kvalitní realizaci ŠVP. Pedagogický sbor je dlouhodobě stabilizovaný. Od poslední inspekční činnosti se výrazně zvýšila jeho kvalifikovanost, která je 95 %. Čtyři učitelé si doplňují požadované vzdělání vysokoškolským studiem, ve sledované výuce se jejich dočasná nekvalifikovanost negativně neprojevila. Věkové složení pedagogického sboru je nerovnoměrné, převažují starší, avšak zkušení učitelé s dlouholetou praxí. Nově příchozím učitelům je poskytována metodická podpora formou vzájemných hospitací a konzultací.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (ďalej „DVPP“) je průběžně realizováno a vychází z potřeb školy. V posledních třech letech se zaměřovalo zejména na didaktiku vzdělávání žiakov se SVP a na efektivní práci s třídním kolektivem. Rovněž se vyučující vzdělávali ve vedení elektronických třídních knih. DVPP však neobsahovalo dostatečný počet vzdelávacích akcí zaměřených na nové metody a formy výuky, což se negativně projevilo v části sledované výuky.

Materiální a prostorové podmínky se od poslední inspekční činnosti významně zlepšily, nově byly vybudovány učebny pro 4. a 5. ročník v objektu Polesná. Škola je dovybavována novými učebnicemi a učebními pomůckami vyjma počítačové techniky, jejíž omezená výkonnosť limituje její využití ve výuce. Na velmi dobré úrovni jsou prostory a vybavení pro športovné vyžití včetně horolezecké stěny, která je efektivně využívána i k športovným

soutěžím. Většina oddělení školní družiny má vhodné, samostatné prostory, které umožňují efektivně naplňovat školní vzdělávací program. Vícezdrojové financování školy za výrazné podpory zřizovatele a kladné hospodaření školy vytváří dobré podmínky k naplňování ŠVP.

Školní jídelna poskytuje v rámci školního stravování žákům základní školy oběd s výběrem ze dvou druhů jídel. Ke zlepšení stravovacích návyků škola využívá projektů Mléko do škol a Ovoce do škol.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání je ovlivněn organizačním rozdělením ZŠ na dvě samostatné budovy, část prvního stupně (4. a 5. ročník) je ve společné budově s druhým stupněm. Do výuky v těchto ročnících vstupují rovněž učitelé druhého stupně, což usnadňuje adaptaci žáků na nároky vzdělávání na druhém stupni ZŠ.

Vzdělávání v prvním až třetím ročníku se vyznačovalo přátelskou atmosférou. Učitelé měli u žáků přirozenou autoritu, vzájemně se respektovali a vhodným způsobem spolu komunikovali a spolupracovali. V hospitovaných hodinách vyučující kladli důraz na dodržování hygienických a pracovních návyků, které měli žáci zažitě a zvládnuté. Pedagogové důsledně vyžadovali dodržování dohodnutých pravidel třídy, dbali na dostatečnou názornost výuky, efektivně využívali učební pomůcky a další názorné materiály včetně audiovizuální techniky. Ověřovali si správné pochopení zadávaných úkolů a průběžně slovně pozitivně žáky motivovali a hodnotili. Ve sledovaných hodinách převažovala frontální forma výuky. Zvolené metody a formy výuky ne vždy dostatečně podporovaly aktivní učení žáků a vedly k pasivnímu přístupu plnění zadaných úkolů. Žákům chyběl dostatečný prostor pro spolupráci při kooperativních formách výuky, které byly využívány jen ojediněle. V některých hodinách chybělo častější střídání činností, zařazování relaxačních a pohybových aktivit, které by zvýšilo efektivitu a dynamiku hodiny. Ojediněle nebyly použité metody výuky dostatečně efektivní pro dosažení stanoveného vzdělávacího cíle. V převážné části sledovaných hodin byla výuka vhodně diferencována s ohledem na rozdílné studijní předpoklady žáků. Činnost asistentů pedagoga byla příkladná a velmi efektivní. Vycházela z dobré komunikace s vyučujícím a společné, promyšlené přípravy na hodinu. Umožňovala smysluplné zapojení znevýhodněných žáků do výuky. Závěry většiny hodin nebyly využity k zopakování probíraného učiva, ke zhodnocení hodiny učitelem nebo žáky, chybělo sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků, které by dávalo větší prostor k formulování vlastních názorů a postřehů k průběhu výuky.

Kvalita výuky hospitovaných hodin čtvrtého a pátého ročníku dosahovala převážně dobré úrovně. Vyučujícím se dařilo plnit vzdělávací cíle hodiny, výuka byla pro žáky přínosná. Hodiny měly až na výjimku (neúčelně vedená přírodovědná vycházka) logickou strukturu a byly pečlivě připravené. Vhodnou motivací bylo vytvářeno pozitivní pracovní klima, zřejmá byla důvěra i respekt žáků k vyučujícím. Pedagogové vedli výuku věcně správně, použité metody a formy výuky v převážné části výuky odpovídaly stanoveným cílům i struktuře probíraného učiva. Vyučující preferovali frontální výuku, kterou vhodně doplňovali prací ve dvojicích, skupinách i činnostmi individuální. Tempo hodin bylo v naprosté většině přiměřené (výjimkou byla obsahově předimenzovaná hodina s prvky metody prof. Hejného), vhodně byl podporován rozvoj komunikativních kompetencí, účelně byl zařazován řízený rozhovor. Žákům s potřebou podpůrných opatření věnovali vyučující náležitou pozornost (povzbuzení, ověření pochopení zadání, dopomoc). Ve větší

části hodin byly do výuky účelným způsobem zapojeny prostředky informačních a komunikačních technologií (interaktivní tabule), obsažené úlohy aktivně řešili sami žáci, učitelky podporovaly výuku názornými pomůckami (např. kartičky s čísly, mapy, kompas, flipchart) a žáci pracovali se slovníky. V závěru hodin vyučující zpravidla shrnuli učivo, někdy návodnými otázkami zapojili žáky. V některých hodinách žáci pozitivně hodnotili zdařilé odpovědi spolužáků, k sebehodnocení žáci vedeni nebyli. Učitelky průběžně žáky motivovaly pochvalou, k formativnímu hodnocení z důvodu většinou opakovaného učiva z předchozího ročníku nepřistupovaly.

Výuka na druhém stupni byla převážně na velmi dobré úrovni. Ve všech hodinách panovala příjemná pracovní atmosféra, která účinně podporovala proces učení žáků. Všichni učitelé kladli na žáky srozumitelné a jasné požadavky, v dostatečné míře je motivovali a sledovali jejich vzdělávací pokroky. Z organizačních forem výuky převládala frontální výuka kombinovaná s řízeným rozhovorem, absence dalších výukových forem a metod v části hodin vedla k nižší aktivitě žáků. V jedné ze sledovaných hodin se negativně projevilo nedostatečné osvojení didaktických postupů pro skupinovou práci žáků, takže zařazení kooperativní formy výuky nebylo efektivní a nevedlo ke splnění stanoveného vzdělávacího cíle. Zvýšení účinnosti vzdělávacího procesu bylo podporováno vhodně zvolenou didaktickou technikou (interaktivní tabule, CD přehrávač). Do práce s interaktivní tabulí se účelně zapojovali i žáci. V některých hodinách (zeměpis, přírodopis) pedagogové úspěšně zařadili mezipředmětové vztahy a provázali učivo s jinou vzdělávací oblastí. Ne vždy však byla ve výuce patrná vnitřní diferenciaci. Pouze v části sledované výuky vyučující zadávali talentovaným žákům úkoly, které rozvíjeli jejich nadání a žákům se SVP poskytovali individuální podporu nebo redukovali zadané množství úkolů. Asistenti pedagoga poskytovali účinnou pomoc žákům s potřebou podpůrných opatření. Ke slabým stránkám většiny zhlédnutých hodin patřila absence shrnutí probraného učiva a závěrečného zhodnocení, čímž nedošlo k ověření splnění vzdělávacího cíle. Rovněž sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení žáků, které účinně podporují vzdělávací proces žáků, bylo využito pouze ojediněle.

Na vzdělávací obsahy jednotlivých předmětů navazují další školní a mimoškolní aktivity, které přispívají k všestrannému rozvoji osobnosti žáků. Zkvalitňování jazykových dovedností žáků efektivně napomáhá zapojení školy do mezinárodního projektu eTwinning či nabídka odpolední bezplatné výuky anglického jazyka vedené rodilým mluvčím. V rámci zájmové činnosti je rovněž rozvíjeno sportovní, technické, hudební či výtvarné nadání žáků. Rozvoj čtenářské gramotnosti podporuje účast žáků v Klubu mladého čtenáře. Žákům 9. ročníků a žákům se SVP je rovněž v rámci zájmového vzdělávání poskytováno doučování českého jazyka a matematiky.

V souvislosti se zaměřením školy na environmentální výchovu (např. zapojení do mezinárodního projektu EKOŠKOLA) se škola pravidelně zapojuje do řady projektů zaměřených na ochranu životního prostředí. Environmentální výchova prolíná řadou předmětů a je doplňována četnými akcemi školy v této oblasti (projekty „Voda“, „Náš les“, Recyklohraní apod.).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Individuální i skupinové výsledky žáků jsou pravidelně vyhodnocovány na jednáních pedagogické rady. Škola získává zpětnou vazbu o výsledcích vzdělávání žáků pomocí vlastního interního testování, které se každoročně uskutečňuje ve všech ročnících v závěru školního roku. Na jeho obsahu se kromě konkrétních vyučujících podílejí i předsedové předmětových komisí a metodických sdružení, kteří garantují jeho relevanci a validitu. K zjištěným výsledkům škola přijímá následná opatření (např. možnost individuálního doučování žáků v rámci konzultačních hodin). V rámci pravidelných schůzek metodických sdružení a předmětových komisí jsou průběžně vyhodnocovány i dílčí výsledky vzdělávání žáků (např. výsledky srovnávacích testů za kratší celky učiva apod.).

Celkové výsledky vzdělávání žáků školy jsou na obou stupních stabilně na očekávané úrovni. Z analýzy výsledků vzdělávání žáků vyplývá, že žáci 1. stupně dosahují dlouhodobě velmi dobré výsledky. Převažuje podíl žáků s vyznamenáním. Přechod žáků na 2. stupeň probíhá bez výraznějších negativních změn v prospěchu. Případné zhoršení prospěchu se týká jednotlivců a souvisí s jejich slabšími výsledky již na 1. stupni. O výsledcích vzdělávání žáků škola pravidelně informuje zákonné zástupce obvyklým způsobem. Ve školním roce 2015/2016 byla pro jejich lepší informovanost zavedena elektronická žákovská knížka. Nadané žáky škola motivuje možností účastnit se řady školních soutěží a olympiád.

Adaptační proces žáků na začátek povinné školní docházky je podporován řadou aktivit napomáhajících jejich začlenění do kolektivů (např. adaptační výlety, společné akce rodičů a třídních učitelů atd.). Vyučující vhodně využívají pochval jako motivačního nástroje, jejich počet převyšuje nad uloženými kázeňskými opatřeními. V případě vážnějších kázeňských či prospěchových problémů žáků, škola účinně využívá systém poradenských služeb.

Poradenské služby školy jsou efektivně zajišťovány prostřednictvím poradenského týmu (pracoviště), který poskytuje jak vhodnou podporu žákům, tak i metodickou pomoc pedagogům. Poradenský tým (výchovná poradkyně, školní metodička prevence sociálně patologických jevů, dvě psycholožky, speciální pedagožka) koordinuje přístup ke vzdělávání žáků se SVP a informuje pedagogy o jejich potřebách. Žákům s případným prospěchovým neúspěchem a žákům s potřebou podpůrných opatření je nabízena a poskytována individuální skupinová péče různých forem (např. konzultační pomoc, doučování, reedukační kroužek). Pro žáky se závažnějšími SVP jsou vytvářeny IVP. Účinnost postupů dle IVP je systematicky sledována a vyhodnocována. Od posledního inspekčního hodnocení, při kterém byly konstatovány nedostatky ve zpracovaných IVP, škola zkvalitnila náplň IVP, které obsahují všechny náležitosti. Významnou a účinnou pomoc pedagogům v práci s integrovanými žáky s vyšší potřebou podpůrných opatření poskytují asistentky pedagoga. Žákům nadaným kromě individuálního přístupu pedagogů v hodinách (např. v matematice) škola nabízí kroužek *Hlavičky* a zapojuje žáky do různých projektů. Prevence sociálně patologických jevů je vhodně realizována jako součást výuky i prostřednictvím řady různých projektů (např. *Než užiješ alkohol, užij svůj mozek*). Škola v rámci prevence rizikového chování žáků rovněž rozvíjí přínosné vztahy s řadou společností (např. společnost Neposeda a nízkoprahovým klubem Autobus). Z pravidelně prováděné kvalitní evaluace minimálního preventivního programu vyplývá, že např. v jedné ze tříd sedmého ročníku školní psycholožka ve školním roce 2015/2016 realizovala stmelovací program kolektivu, který pomohl řešit pedagogy vnímané některé vztahové problémy. Nastavené preventivní mechanismy školy vytvářejí předpoklad účinného řešení případných problémů a podporují příznivé klima.

Při zajišťování podpory žáků při vzdělávání (rovné příležitosti) škola systematicky identifikuje i žáky se sociálním znevýhodněním. Při zabezpečení péče spolupracují pedagogové zpravidla s pracovníky orgánu sociálně-právní ochrany dětí a mládeže (dále „OSPOD“), vedou pohovory se zákonnými zástupci. V závažnějších případech (např. záškoláctví) probíhají jednání výchovné komise za účasti vedení školy, třídního učitele, pracovníků školního poradenského pracoviště a zástupce OSPOD. Možnost vyjádřit se k řešenému problému dostává také žák. Škola vyhodnocuje účinnost přijatých opatření.

Spolupráce školy se strategickými partnery je na očekávané úrovni. Rodiče žáků se zapojují do řady neformálních akcí školy (Vánoční zpívání, Jarní jarmark apod.), využívají účast na dnech otevřených dveří nebo otevřené výuce v některých třídách. Škola efektivně spolupracuje se zřizovatelem a školskou radou a se školskými poradenskými zařízeními.

Závěry

Hodnocení vývoje

- **Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2012 došlo ke změně na pozici ředitele školy. Zlepšily se materiální podmínky vzdělávání, výrazně se zvýšila kvalifikovanost pedagogického sboru, což příznivě ovlivňuje průběh výchovně vzdělávacího procesu. Škola si udržuje dobrou úroveň poskytovaného vzdělávání. Zvýšila se kvalita podpory žáků se specifickými vzdělávacími potřebami, do které se příkladně zapojují asistenti pedagoga.**

Silné stránky

- **činnost školního poradenského pracoviště v rámci komplexní podpory žáků se SVP,**
- **práce metodických orgánů zejména v oblasti interní evaluace výsledků vzdělávání,**
- **účinná podpora environmentální výchovy realizací vhodných vzdělávacích akcí a projektů.**

Slabé stránky

- **nižší pestrost forem a metod výuky, která by vhodně aktivizovala žáky v prvním až třetím ročníku,**
- **častější absence shrnutí v závěru vyučovacích hodin, a tím i ověření splnění vzdělávacího cíle,**
- **nízké využití sebehodnocení a vzájemného hodnocení ve výuce.**

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- **aktivizovat žáky ve výuce využitím vhodných metod a forem práce v prvním až třetím ročníku,**
- **více využívat kooperativní formy výuky v nižších ročnících 1. stupně,**

- **efektivněji pracovat se závěry hodin (shrnutí a zopakování probraného učiva),**
- **zvýšit vnitřní diferenciaci vzdělávání na 2. stupni,**
- **ve vyšší míře zařazovat do výuky sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků, které by přispělo k uvědomění dosaženého učebního pokroku.**

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných v oblasti vedení dokumentace školní jídelny při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká opatření byla přijata.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Rozhodnutí MŠMT č. j. MSMT-43101/2015-4 ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení ze dne 16. 8. 2016, s účinností od 1. 9. 2016
2. Jmenování na pracovní místo ředitele Masarykovy základní školy, Polesná 1690, Praha 9 - Újezd nad Lesy vydané na základě Usnesení RMČ 22/0347/15 ze dne 26. 8. 2015, s účinností od 1. 9. 2015
3. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Masarykovy základní školy, Praha 9 – Újezd nad Lesy, platný od 1. 9. 2016
4. Školní řád školy ve školním roce 2016/2017
5. Školní matrika základní školy vedená k termínu inspekce (výběr osobních spisů žáků)
6. Koncepce rozvoje školy Masarykovy ZŠ, Polesná 1690, Praha 9 - Újezd nad Lesy
7. Plán dalšího vzdělávání pedagogů Č.j./MZŠ/321 pro školní rok 2015/2016
8. Personální dokumentace vedená k termínu inspekce
9. Kniha úrazů vedená od 3. 9. 2012 k termínu inspekce
10. Dokumentace výchovného poradce a metodika prevence k termínu inspekce
11. Minimální preventivní program pro školní rok 2016/2017
12. Přehled žáků se SVP pro školní rok 2016/2017
13. Výroční zprávy o činnosti školy, školní roky 2013/2014 a 2014/2015

14. Záznamy z pedagogických rad ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 k termínu inspekce
15. Třídní knihy ve školním roce 2015/2016
16. Rozvrh vyučovacích hodin ve školním roce 2016/2017 k termínu inspekční činnosti
17. Zápisy z jednání předmětových komisí a metodických sdružení za sledované období
18. Podkladová dokumentace k analýze výsledků vzdělávání od školního roku 2013/2014 k termínu inspekce
19. Rozpočtová opatření včetně rozvojových programů MŠMT za roky 2014 a 2015
20. Účetní závěrky za roky 2013 až 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jiří Mikoláš, školní inspektor

Jiří Mikoláš v. r.

Mgr. Kateřina Vlková, školní inspektorka

Kateřina Vlková v. r.

Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor

Jiří Wagner v. r.

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

Ivana Černá v. r.

V Praze 18. 10. 2016

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Alena Sochůrková, ředitelka školy

Alena Sochůrková v. r.

V Praze 7. 11. 2016